

KONFERENCE K 50. VÝROČÍ ÚMRTÍ EMILIÁNA TROLDY

Dne 17. 12. 1999 proběhla v předvánoční atmosféře v pražském Klementinu konference "Přínos Emiliána Troldy pro českou hudební vědu" uspořádaná Ústavem pro hudební vědu Akademie věd ČR (ÚHV AV ČR) a Národní knihovnou ČR. Setkání, původně zamýšlené jako vzpomínkové, se nakonec rozvinulo v celodenní intenzivní jednání, na kterém zazněla řada zajímavých informací a názorů. Výročí Emiliána Troldy poskytuje podnět k zamýšlení nad současností vlastního oboru nejenom hudebním historikům, ale i knihovníkům, bibliografům a ochráncům historických fondů. JUDr. PhDr. Emilián Trolda (1871-1949) se stal v mnohém nedoceněným příkladem zakladatelské generace českého hudebně historiografického výzkumu. Jak bylo v jeho době obvyklé, musel se postupně vypracovat z amatérského zájemce ve stále fundovanějšího znalce - teprve po propuštění do penze mohl vystudovat hudební vědu a zahájit kariéru soukromého badatele. Původním vzděláním právník, povoláním úředník státní správy obohatil tehdy vznikající obor především o právnícký smysl pro systém a přesnou argumentaci. Dnes platí jeho dílo za zakladatelský počín pro systematický výzkum české hudby 17. a 18. století, zároveň ale i pro moderně pojatou ochranu, katalogizaci a průzkum historických hudebnin a archivů. Řada jeho aktivit (kterým se věnoval bez jakéhokoliv institucionálního zázemí, pouze s vlastním, dnes nepředstavitelným pracovním nasazením) do značné míry předznamenala dnešní činnost hudebního oddělení NK ČR a Souborného hudebního katalogu. Troldův široký záběr založil bádání o mnoha osobnostech a problémech

české hudby - o tom, že v řadě oblastí doposud nebyl překonán, přesvědčily i příspěvky a diskuse této konference.

Setkání zahájil ředitel ÚHV AV ČR Ivan Vojtěch a vedoucí semináře staré hudby ÚHV AV ČR Tomislav Volek. Vyzdvihli zejména nutnost vracet se v dnešní době ke kořenům oboru, tedy k osobnostem jeho zakladatelů, pro ujasnění aktuálních problémů a úkolů bádání. Vedoucí hudebního oddělení NK ČR Zuzana Petrášková pak přivítala účastníky na půdě této instituce, která již řadu desetiletí uvádí v praxi aktivity Troldou poprvé formulované a zahájené. Úvodní referát Jaroslava Bužgy (*Český hudební historismus a muzikologické dílo Emiliána Troldy*) nastínil v širokém kontextu dobové souvislosti Troldovy práce. S obsahem kompletní pozůstalosti, uložené a zpracované v Muzeu české hudby, seznámila přítomné Markéta Kabelková - a to nejen referátem, ale i zajímavou a objevnou výstavkou dokumentů vztahujících se k Troldovu životu a práci, kterou publikum po zásluze ocenilo. O Troldově knihovně pak informovala Kateřina Maýrová.

Většina zásadních referátů se vztahovala k Troldovu archivnímu výzkumu a jeho pokračování (Anna Fechterová: *Co víme o hudebních české provenience Tovařystva Ježíšova. Pokračování Troldova soupisu*, Václav Kapsa: *Troldova excerpta z malostranských matrik*), speciálně pak k jeho přínosu k ochraně a odbornému zpracování jednotlivých hudebních fondů (Milada Jonášová: *Emilián Trolda a svatovítská sbírka hudebnin*, Marc Niubo: *Emilián Trolda a hudba u sv. Jakuba v Praze*). Společný referát Jitřenky Peškové a Zuzany Petráškové *Emilián Trolda a Souborný hudební katalog* přiblížil dlouholetou katalogizační činnost hudebního oddělení v rámci soupisu hudebních pramenů, konkrétně její přímou návaznost na intence Troldova úsilí o ochranu a zpracování fondů. Zde se již řada sbírek Troldou zpracovaných či objevených doč-kala katalogizace a evidence i v mezinárodním měřítku. Troldovu zájmu o jednotlivé skladatele se věnovali Vladimír Novák (*Emilián Trolda a Brixiové*) a Tomáš Slavický (*Troldův přínos k bádání o Janu Zachovi*). Na zajímavou osobu Troldova současníka a do značné míry i žáka upozornil Jiří Mikuláš (*Trolda & Motejlek*). Příspěvek Tomislava Volka (*Emilián Trolda a edice pražských mistrů v edici Das Erbe deutscher Musik II/4*) ukázal jinou stránku Troldovy práce - prokazatelný a v dobovém tisku komentovaný případ, kdy byly nepublikované a nezištně poskytnuté výsledky jeho výzkumu použity a přivlastněny jinou osobou.

Konferenci vynikajícím způsobem osvěžily vzpomínkové příspěvky dnešních renomovaných badatelů, kteří se jako studenti s Troldou osobně setkali. Lidskou stránku této osobnosti, oblíbené a zajisté imponující, zúčastněným přiblížily roztomilé a leckdy kuriózní příhody převyprávěné za velkého zájmu publika Pavlem Preissem, Zdeňkem Šestákem a Jiřím Štefanem.

Jakkoliv není lehké objektivně zhodnotit odkaz badatele tak širokého záběru, lze konstatovat, že setkání přineslo nad očekávání všestranné a kvalitní příspěvky. Obrátilo pozornost k osobě velice inspirující a z velké části nedoceněné, jak bylo svorně konstatováno ve velice

živé a obšírné závěrečné diskusi. Zazněla též řada názorů, jak v Troldově díle pokračovat v dnešních podmínkách. Přítomní hudební historici, knihovníci a archiváři si ve vzájemné diskusi vytříbili mnohá stanoviska a ujasnili aktuální problémy a možnosti další žádoucí spolupráce.

Tomáš Slavický
Ústav pro hudební vědu AV ČR, Praha